

Ordonanța Guvernului nr. 44/2004
M. Of. nr. 93 din 31 ianuarie 2004

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ **privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 1 pct. IV.2 din Legea nr. 559/2003 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. – Prin prezenta ordonanță se urmărește facilitarea integrării sociale a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România, prin asigurarea accesului la următoarele drepturi: dreptul la un loc de muncă, dreptul la o locuință, dreptul la asistență medicală și asistență socială, asigurări sociale, dreptul la educație, precum și, prin derularea de activități specifice de acomodare culturală, consiliere și învățare a limbii române, reunite în programe de integrare.

Art. 2. – În înțelesul prezentei ordonanțe, expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

a) *străinii care au dobândit o formă de protecție în România* sunt străinii cărora li s-a acordat una dintre formele de protecție prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din Ordonanța Guvernului nr. 102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România, aprobată cu modificări prin Legea nr. 323/2001, cu modificările și completările ulterioare;

b) *integrarea socială* reprezintă procesul de participare activă a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România la viața economică, socială și culturală a societății românești, în vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale a acestora;

c) *programele de integrare* sunt ansambluri de măsuri și activități necesare facilitării integrării sociale a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România, desfășurate, la cererea acestora, prin cooperarea instituțiilor publice, a comunităților locale și a organizațiilor neguvernamentale care desfășoară activități în acest domeniu, sub coordonarea Oficiului Național pentru Refugiați din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

Art. 3. – Programele de integrare a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România se stabilesc și se implementează, pe baza nevoilor beneficiarilor, fără discriminare și cu respectarea specificului cultural al acestora.

CAPITOLUL II

Accesul la drepturile sociale

SECȚIUNEA 1

Accesul la un loc de muncă și la o locuință

Art. 4. – Străinii care au dobândit o formă de protecție în România beneficiază de acces pe piața forței de muncă, în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, precum și de condiții de muncă echivalente celor stabilite de lege pentru cetățenii români.

Art. 5. – (1) Străinii care au dobândit o formă de protecție în România au acces la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români.

(2) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice beneficiarilor programelor de integrare.

Art. 6. – Străinii care au dobândit o formă de protecție în România au acces la dobândirea unei locuințe în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români.

SECȚIUNEA a 2-a

Accesul la asistență medicală, la sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială

Art. 7. – Străinii care au dobândit o formă de protecție în România au acces la asistență medicală în aceleași condiții stabilite de lege pentru cetățenii români.

Art. 8. – Străinii care au dobândit o formă de protecție în România au acces la sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români.

SECȚIUNEA a 3-a

Accesul la sistemul de învățământ

Art. 9. – Accesul străinilor care au dobândit o formă de protecție în România la toate formele de învățământ se realizează în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români.

Art. 10. – (1) În vederea integrării în sistemul de învățământ românesc, minorii care au dobândit o formă de protecție în România beneficiază pe durata unui an școlar de un curs gratuit de inițiere în limba română.

(2) În perioada urmării cursului de inițiere în limba română minorii care au dobândit o formă de protecție în România participă gratuit, în cadrul unităților școlare, la activități didactice cu caracter teoretic, practic și recreativ, fără ca prezența lor să fie înregistrată în documente oficiale.

(3) La finalul cursului de inițiere în limba română o comisie de evaluare, ale cărei componente și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului, apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea minorilor care au dobândit o formă de protecție în România în anul de studiu corespunzător.

Art. 11. – (1) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei asigură, la cerere, recunoașterea diplomelor, atestarea studiilor și calificărilor din țara de origine, în condițiile stabilite de legea română.

(2) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei vor elabora metodologia de recunoaștere a diplomelor, precum și de atestare a studiilor și calificărilor din țările de origine ale străinilor care au obținut o formă de protecție în România, care va fi aprobată prin hotărâre a Guvernului.

Art. 12. – Minorii care au dobândit o formă de protecție în România beneficiază de alocația de stat pentru copii, în aceleași condiții stabilite de lege pentru copiii români.

SECȚIUNEA a 4-a

Accesul la activitățile specifice de acomodare culturală, consiliere și învățare a limbii române

Art. 13. – (1) Oficiul Național pentru Refugiați organizează sesiuni de acomodare culturală și activități de consiliere, având ca scop familiarizarea persoanelor adulte care au dobândit o formă de protecție în România cu tradițiile, obiceiurile și specificul societății românești.

(2) Oficiul Național pentru Refugiați poate colabora cu alte instituții publice și organizații neguvernamentale în vederea organizării și desfășurării sesiunilor de acomodare culturală și a activităților de consiliere.

Art. 14. – (1) Străinii adulți care au dobândit o formă de protecție în România beneficiază de cursuri gratuite de învățare a limbii române, organizate de structurile specializate din Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, în colaborare cu Oficiul Național pentru Refugiați.

(2) Oficiul Național pentru Refugiați pune la dispoziție spațiile necesare organizării și desfășurării cursurilor prevăzute la alin. (1), în măsura resurselor disponibile.

(3) Personalul calificat necesar pentru desfășurarea cursurilor de învățare a limbii române pentru adulți și a anului pregătitor pentru minori, precum și pregătirea adecvată a acestuia se asigură de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului.

(4) Modul de organizare, durata și programa cursurilor de învățare a limbii române vor fi reglementate prin metodologii elaborate și aprobate de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului.

(5) La terminarea cursurilor pregătitoare de învățare a limbii române Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului eliberează, gratuit, documente care să ateste faptul că persoana respectivă a absolvit aceste cursuri, precum și nivelul cunoștințelor dobândite.

CAPITOLUL III

Protocolul de participare la programele de integrare, cazarea și ajutorul financiar

Art. 15. – Străinii care au dobândit o formă de protecție în România sunt incluși în programele de integrare, pe baza cererilor individuale și conform unui protocol încheiat între persoana care solicită includerea în programul de integrare și Oficiul Național pentru Refugiați, denumit în continuare *protocol*.

Art. 16. – Cererea de participare la programul de integrare se depune la sediul Oficiului Național pentru Refugiați, în termen de 30 de zile de la dobândirea formei de protecție sau de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, în cazul străinilor care au dobândit o formă de protecție anterior acestei date și care nu au beneficiat de programe de integrare.

Art. 17. – După înregistrarea cererii, străinul care solicită admiterea în programele de integrare este interviuat de personalul desemnat al Oficiului Național pentru Refugiați, ocazie cu care se întocmește o fișă de evaluare a nevoilor individuale, în vederea stabilirii tipului de asistență sau a activităților necesare pentru integrarea socială a celui în cauză.

Art. 18. – (1) Pe baza fișei de evaluare se întocmește un plan individual de măsuri în vederea integrării, denumit în continuare *plan individual*, ce cuprinde obiectivele stabilite pentru beneficiar, termenele de realizare, activitățile necesare pentru atingerea obiectivelor, persoanele, instituțiile și/sau organizațiile responsabile, care se comunică beneficiarului și a cărui implementare este monitorizată de personalul desemnat al Oficiului Național pentru Refugiați.

(2) Activitățile ce pot fi incluse, singure sau cumulat, în cadrul planului prevăzut la alin. (1) sunt, în principal, următoarele:

- a) activități de consiliere și sprijin pentru asigurarea accesului la drepturile enumerate la art. 1;
- b) sesiuni de acomodare culturală;
- c) cursuri de învățare a limbii române.

Art. 19. – (1) Protocolul prevăzut la art. 15 cuprinde: datele de identificare a părților, drepturile și obligațiile fiecărei părți, perioada de implementare a planului de măsuri și condițiile de prelungire a acesteia, situațiile în care încetează sau se modifică aplicarea măsurilor prevăzute în planul individual.

(2) La protocol se anexează fișa de evaluare și planul individual.

Art. 20. – (1) Durata aplicării planului individual este de până la 6 luni de la data semnării protocolului sau de la data prevăzută în protocol.

(2) La cererea motivată a beneficiarului și pe baza evaluării situației la încheierea perioadei prevăzute la alin. (1), Oficiului Național pentru Refugiați poate aproba prelungirea cu cel mult 6 luni a duratei de aplicare a planului individual.

Art. 21. – (1) Persoanele care participă la programele de integrare și care nu au mijloace de întreținere pot beneficia, la cerere, de cazare în spațiile special destinate acestui scop, care se află în administrarea Ministerului Administrației și Internelor, în limita locurilor disponibile.

(2) Cazarea în spațiile prevăzute la alin. (1) poate fi făcută pentru o perioadă de până la 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu încă 6 luni pentru motive bine întemeiate, cu aprobarea conducerii Oficiului Național pentru Refugiați, fără a se depăși perioada de implementare a programului de integrare.

(3) Oficiul Național pentru Refugiați, în cadrul unor programe derulate în comun cu autoritățile administrației publice locale și cu organizațiile neguvernamentale, poate pune la dispoziție spații suplimentare de cazare persoanelor care participă la programele de integrare. În acest sens Oficiul Național pentru Refugiați poate încheia convenții de colaborare cu autoritățile administrației publice locale și cu organizațiile neguvernamentale, în condițiile legii.

(4) Cazarea în spațiile prevăzute la alin. (1) și (2) se face pe baza plății unei chirii, stabilită la nivel local pentru spațiile de locuit aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, și a cheltuielilor de întreținere.

Art. 22. – (1) Străinii care au dobândit protecție umanitară condiționată beneficiază, în aceleași condiții cu străinii care au obținut statutul de refugiat în România, de ajutorul rambursabil prevăzut la art. 23 alin. (1) lit. n) din Ordonanța Guvernului nr. 102/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 323/2001, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Străinii care au dobândit o formă de protecție în România, participanți în programul de integrare, care nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de ajutorul rambursabil și care nu au mijloace de întreținere, sunt sprijiniți în vederea îndeplinirii condițiilor legale pentru obținerea venitului minim garantat.

(3) Conținutul dosarului necesar obținerii venitului minim garantat se stabilește ținându-se cont de specificul situației în care se află străinii care au dobândit o formă de protecție în România.

(4) Până în prima lună de plată a ajutorului rambursabil sau a ajutorului social, străinii care au dobândit o formă de protecție în România și care nu au mijloace de întreținere beneficiază din partea Oficiului Național pentru Refugiați de un ajutor material în cuantum egal cu cel acordat solicitanților de azil, în limita fondurilor disponibile.

Art. 23. – (1) Străinii care au dobândit o formă de protecție în România după semnarea protocolului au în principal următoarele obligații:

- a) să participe în mod regulat la activitățile stabilite în planul individual;
- b) să depună eforturi pentru parcurgerea tuturor etapelor programului de integrare, potrivit protocolului semnat;
- c) să respecte normele de disciplină, conduită și cele stabilite de conducătorii cursurilor, precum și regulamentele interne ale centrelor de cazare;
- d) să informeze Oficiul Național pentru Refugiați asupra oricărei schimbări de natură să afecteze prezența la activitățile de integrare.

(2) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (1) atrage încetarea aplicării uneia sau mai multor măsuri prevăzute în planul individual, inclusiv retragerea dreptului la cazare și a ajutorului material prevăzut la art. 22 alin. (4).

CAPITOLUL IV

Rolul instituțiilor statului și al autorităților administrației publice locale

SECȚIUNEA 1

Rolul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă

Art. 24. – Străinii care participă în programul de integrare se înregistrează ca persoane în căutarea unui loc de muncă la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în termen de 30 zile de la semnarea protocolului.

Art. 25. – În vederea realizării măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are obligația de a întocmi, pentru fiecare persoană înscrisă în programul de integrare și înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă, planul individual de mediere, colaborând cu Oficiul Național pentru Refugiați în ceea ce privește profilul cultural, educațional și familial al unei astfel de persoane.

Art. 26. – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are obligația de a identifica la angajatori locurile de muncă vacante și de a le face cunoscute persoanelor incluse în programul de integrare, înregistrate ca persoane în căutarea unui loc de muncă.

Art. 27. – (1) Persoanele incluse în programul de integrare nu pot refuza fără un motiv temeinic un loc de muncă, participarea la măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă ori la programe de formare profesională, oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, și sunt obligate să respecte decizia Oficiului Național pentru Refugiați în legătură cu comunitatea locală în care urmează să primească un loc de muncă și să își stabilească reședința.

(2) În cazul în care nu se respectă dispozițiile alin. (1), asistența oferită de Oficiul Național pentru Refugiați în vederea integrării încetează.

SECȚIUNEA a 2-a

Rolul autorităților administrației publice locale

Art. 28. – După încheierea programului de integrare sau în momentul identificării unui loc de muncă, Oficiul Național pentru Refugiați îndrumă persoana asistată către comunitatea în care există locuri de muncă vacante și o informează cu privire la modalitatea de a obține o locuință socială, în condițiile legii.

Art. 29. – (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura, în limita resurselor disponibile, o locuință socială persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România și care urmează să se mute în comunitatea respectivă, în aceleași condiții ca și cetățenilor români.

(2) În situația în care autoritățile administrației publice locale nu pot asigura o locuință socială, beneficiarul formei de protecție poate închiria o locuință în cadrul comunității locale respective, pe bază de contract de închiriere.

(3) Oficiul Național pentru Refugiați subvenționează chiria locuinței prevăzute la alin. (2) cu până la 50% din valoarea chiriei, în măsura fondurilor disponibile, pentru o perioadă de maximum un an.

Art. 30. – Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini accesul străinilor care au dobândit o formă de protecție în România la asistență socială și medicală și la educație, în condițiile legii.

SECȚIUNEA a 3-a

Rolul Oficiului Național pentru Refugiați

Art. 31. – Oficiul Național pentru Refugiați din cadrul Ministerului Administrației și Internelor coordonează activitatea celorlalte instituții ale statului, autorități ale administrației publice locale și organizații neguvernamentale implicate în procesul de integrare a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România și monitorizează cazurile individuale.

Art. 32. – (1) În fiecare an, nu mai târziu de 1 iulie, Oficiul Național pentru Refugiați înaintează Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, Ministerului Sănătății, Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție o notă privind numărul de persoane estimat să beneficieze de activitățile în vederea integrării, pentru anul următor.

(2) Acest număr estimativ poate fi rectificat de către Oficiul Național pentru Refugiați dacă circumstanțele datorate evenimentelor din anul următor necesită acest lucru.

CAPITOLUL V

Asistența cazurilor speciale

Art. 33. – (1) Prin *cazuri speciale*, în sensul prezentei ordonanțe, se înțelege străinii care au dobândit o formă de protecție în România și care au potențial redus de autoîntreținere, generat de factori de natură obiectivă și independent de voința sau dorința acestora.

(2) Sunt considerate cazuri speciale:

- a) persoanele cu handicap;
- b) persoanele care au atins vârsta pensionării și nu beneficiază de pensie;
- c) minorii neînsoțiți;
- d) victime ale torturii;
- e) familii monoparentale cu copii minori.

Art. 34. – (1) Cazurile prevăzute la art. 33 alin. (2) lit. a), b), d) și e) beneficiază de același regim de protecție prevăzut de legislația în vigoare pentru cetățenii români aflați în situații similare și de asistență oferită de instituțiile statului cu atribuții în aceste domenii.

(2) Oficiul Național pentru Refugiați poate oferi cazare în centrele sale persoanelor vulnerabile prevăzute la alin. (1) care nu necesită asistență specializată și care nu pot beneficia de o locuință din partea instituțiilor abilitate, în limita spațiilor și fondurilor disponibile.

(3) Pentru motive bine întemeiate Oficiul Național pentru Refugiați poate aproba prelungirea programului de integrare pentru persoanele prevăzute la alin. (1) și peste limita prevăzută la art. 20.

Art. 35. – (1) Pentru minorii neînsoțiți care au dobândit o formă de protecție în România se ține cont, în alegerea formei specifice de protecție, de interesul superior al copilului, care include și menținerea identității culturale.

(2) Minorii neînsoțiți care au dobândit o formă de protecție în România sunt incluși în sistemul de protecție a copilului, conform legislației în domeniu.

(3) Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice minorilor neînsoțiți care au dobândit o formă de protecție în România.

CAPITOLUL VI

Bugetul

Art. 36. – În funcție de numărul de persoane estimat în fiecare an, potrivit art. 32 alin. (1), Oficiul Național pentru Refugiați propune includerea în buget a fondurilor necesare desfășurării activităților proprii prevăzute de prezenta ordonanță, pentru integrarea străinilor care au dobândit o formă de protecție în România.

Art. 37. – Prevederile art. 36 se aplică în mod corespunzător și Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și Ministerului Sănătății.

Art. 38. – (1) În vederea desfășurării în bune condiții a activităților prevăzute în programele de integrare, instituțiile care au competențe, potrivit prezentei ordonanțe, în cadrul acestor programe pot să apeleze la servicii oferite de interpreți și experți, în condițiile legii.

(2) Plata serviciilor prevăzute la alin. (1) se realizează, în condițiile prevăzute de lege, din fondurile destinate activităților de integrare a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România, cuprinse în bugetele instituțiilor respective.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 39. – (1) Pentru realizarea obiectivelor prezentei ordonanțe, în cadrul Oficiului Național pentru Refugiați se înființează o structură specializată de integrare.

(2) Atribuțiile structurii specializate de integrare și organigrama acesteia se aprobă prin ordin al ministrului administrației și internelor.

Art. 40. – Oficiul Național pentru Refugiați împreună cu celelalte instituții publice competente cooperează, potrivit competențelor, cu organizații neguvernamentale și cu organizații internaționale, pentru identificarea resurselor financiare suplimentare, necesare derulării programelor de integrare a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România.

Art. 41. – În măsura fondurilor disponibile, Oficiul Național pentru Refugiați poate realiza sau contracta, în condițiile legii, studii cu privire la procesul de integrare a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România și poate promova campanii de informare și sensibilizare a opiniei publice.

Art. 42. – La articolul 53 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 150/2002 privind organizarea și funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 838 din 20 noiembrie 2002, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (4) se introduc două noi alineate, alineatele (5) și (6), cu următorul cuprins:

„(5) Străinii cărora li s-a acordat una dintre formele de protecție prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din Ordonanța Guvernului nr. 102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România, aprobată cu modificări prin Legea nr. 323/2001, cu modificările ulterioare, sunt obligați, pentru a obține calitatea de asigurat, să plătească contribuția legală începând cu data obținerii respectivei forme de protecție.

(6) Străinii cărora li s-a acordat, anterior intrării în vigoare a ordonanței privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România, una dintre formele de protecție prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din Ordonanța Guvernului nr. 102/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 323/2001, cu modificările ulterioare, sunt obligați, pentru a obține calitatea de asigurat, să plătească contribuția legală începând cu data intrării în vigoare a ordonanței privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România.”

Art. 43. – Articolul 39 din Ordonanța Guvernului nr. 102/2000 privind statutul și regimul refugiaților în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 3 septembrie 2000, aprobată și modificată prin Legea nr. 323/2001, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 39. – Ministerul Administrației și Internelor, prin intermediul Oficiului Național pentru Refugiați, împreună cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și cu celelalte instituții publice competente, inițiază și derulează, în condițiile legii, programe pentru integrarea socială a străinilor care au dobândit una dintre formele de protecție prevăzute la art. 1 lit. a) și b).”

Art. 44. – Prezenta ordonanță intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 45. – În vederea aplicării prezentei ordonanțe, Ministerul Administrației și Internelor, împreună cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și Ministerul Sănătății, elaborează normele metodologice, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului, în termen de 90 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 46. – Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1.191/2001 privind aprobarea Programului special pentru integrarea socio-profesională a străinilor care au dobândit statutul de refugiat în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 18 decembrie 2001.

PRIM-MINIȘTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul administrației și internelor,

Ioan Rus

Ministrul delegat pentru administrația publică,

Gabriel Oprea

Ministrul muncii, solidarității sociale și familiei,

Elena Dumitru

p. Ministrul finanțelor publice,

Gheorghe Gherghina,

secretar de stat

București, 29 ianuarie 2004.

Nr. 44.